

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради
філологічного факультету
протокол № 6 від 22.01.2020 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування вступників
для здобуття ступеня освіти «Магістр»
за спеціальністю 035.01 «Українська мова та література»
Освітня програма «Українська мова та література»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування вступників для здобуття ступеня освіти «Магістр» є діагностування знань студентів, отриманих на попередньому рівні освіти, з лінгвістичних та літературознавчих дисциплін та уміння застосовувати набуті вміння й навички при розкритті певного теоретичного, теоретико-прикладного чи суто прикладного питання або в практичному аналізі того чи іншого лінгвістичного або літературознавчого явища.

Матеріал програми розподілено за розділами лінгвістики (фонетика, лексикологія, словотвір, морфеміка, морфологія, синтаксис, стилістика і культура мовлення, діалектологія, методика викладання української мови, історична граматики) і літературознавчими розділами (історико-літературний процес XI – XVIII століття (давня література), історико-літературний процес першої і другої половини XIX століття (нова українська література), історико-літературний процес межі XIX і XX століть, XX століття (новітня українська література)).

Методика проведення фахового випробування передбачає оцінювання рівня умінь вступників розкривати ті чи ті теоретичні постулати, простежувати аналізоване мовне чи літературне явище в його системно-структурному вимірі.

ПРОГРАМА

фахового випробування вступників
для здобуття ступеня освіти «Магістр»
за спеціальністю 035.01 «Українська мова та література»
Освітня програма «Українська мова та література»

УКРАЇНСЬКА МОВА

ФОНЕТИКА

- Звуки мовлення і звуки мови. Поняття фонем. Основні функції фонем. Варіанти фонем. Нейтралізація фонем.
- Голосні фонем, їх склад. Питання про кількість голосних фонем української мови в дослідженнях українських вчених. Диференційні ознаки голосних фонем. Система голосних фонем.
- Приголосні фонем, їх склад. Питання про кількість приголосних фонем в українській мові. Диференційні ознаки приголосних фонем. Система приголосних фонем.
- Видозміни приголосних фонем: асиміляція, спрощення, дисиміляція.
- Чергування голосних фонем: <о>, <е> з фонетичним нулем; <о>, <е> з <і>; <е> з <о> після шиплячих та <й>.
- Чергування приголосних фонем: <г>, <к>, <х> - <ж>, <ч>, <ш>; <г>, <к>, <х> - <з'>, <ц'>, <с'>; зубних з ясенними; однієї фонемі зі сполученням двох.
- Склад як одиниця фонетики. Основні теорії складу (сонорна, експіраторна, м'язового напруження). Структура складу і його компоненти. Типи складів: прикриті, напівприкриті та неприкриті; відкриті, закриті та напівзакриті. Складоподіл в українській мові.
- Словесний наголос, його функції. Місце наголосу в слові в українській мові. Рухомий і нерухомий наголос при словозміні і словотворенні.
- Орфоепічні норми в системі голосних і приголосних. Кодифікація орфоепічних норм.
- Орфографія. Розділи української орфографії. Принципи української орфографії: фонетичний, морфологічний, традиційний, диференційний.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

- Лексичне значення слова. Структура лексичного значення: архісеми, диференційні семи, конотативні семи.
- Полісемія слова. Семантична структура полісемічного слова. Ієрархія значень і типи полісемії в українській мові.
- Метафора й метонімія як способи семантичної деривації. Види метафор. Продуктивні моделі метонімічних перенесень. Синекдоха як різновид метонімії.
- Лексичні омоніми, їх типи. Відмежування лексичних омонімів від випадків відносної омонімії. Проблема розмежування омонімії та полісемії.
- Лексичні синоніми. Абсолютна синонімія. Типи синонімів за характером відмінностей. Синонімічний ряд і його домінанта. Поняття про квазісиноніми. Словники синонімів.
- Лексичні антоніми. Структурні й семантичні типи антонімів. Поняття про енантіосемію. Стилїстичні прийоми, побудовані на антонімії. Словники антонімів.
- Лексичні пласти української лексики за походженням. Питома українська лексика, її ознаки. Лексичні запозичення. Освоєння запозичених слів. Етимологічні словники. Словники іншомовних слів.
- Стилїстична диференціація лексики української мови. Стилїстично нейтральна лексика. Розмовна лексика, її види. Книжна лексика, її види.
- Динамічні потенції лексико-семантичної системи мови. Активна лексика. Застаріла лексика, її види. Неологізми, їх види. Оказіоналізми.
- Фразеологізм як одиниця мови (визначення, ознаки). Питання про обсяг фразеології. Семантичні типи фразеологізмів. Системні відношення у сфері фразеології. Фразеологічні словники української мови.

МОРФЕМІКА. СЛОВОТВІР. МОРФОЛОГІЯ

- Способи словотвору і структурні класи слів.
- Поняття морфеми. Історичний характер морфемної структури слова.
- Морфологія як учення про граматичні форми слова і граматичні категорії.
- Питання про частини мови та їх класифікацію в мовознавчій літературі.
- Граматичні категорії іменника.
- Відміни іменників та їх історичне формування.
- Питання про місце числівників у системі частин мови.

- Місце займенника в системі частин мови. Особливості граматичних категорій займенника.

- Форми дієслова. Власне дієслівні граматичні категорії.
- Питання про частиномовний статус службових слів.

СИНТАКСИС

- Типологія синтаксичних зв'язків.
- Сучасна українська синтаксична класиологія.
- Формально-граматичний аспект речення. Типологія головних членів речення.

- Традиційне та нове вчення про другорядні члени речення.
- Проблема односкладного речення в сучасній українській мові.
- Поняття про синтаксичне ускладнення простого речення. Семантична складність речення і формальне ускладнення простого речення.

- Синтаксис складного речення. Визначальні структурно-семантичні ознаки складного речення в сучасній українській мові. Змістова та інтонаційна єдність частин складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення.

- Поняття про складносурядне речення, його структура та місце в системі мови. Засоби організації складносурядних речень як цілісної структури.

- Поняття про складнопідрядне речення. Етапи становлення та еволюція поглядів. Основні класифікації складнопідрядних речень в українській мові.

- Текст. Граматичні категорії тексту. Текст, контекст і текстуалітет. Функції тексту.

СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ

- Стилiстичні конотації. Загальна характеристика.

- Функціонально-стильові та емоційно-експресивні значення фразеологічних одиниць.

- Функціонально-стильові та емоційно-експресивні значення лексичних одиниць.

- Стилiстичні конотації словотвірних засобів.

- Загальна характеристика стилів української мови.

- Поняття норми, нормалізації, кодифікації. Пуризм.

- Загальна характеристика комунікативних якостей мовлення.

ДІАЛЕКТОЛОГІЯ

- Основні напрямки діалектологічних досліджень (теоретичний, лінгвогеографічний, лексикографічний).
- Діалектні групи і говори української мови. Характеристика найважливіших мовних ознак.
- Українська діалектна лексика.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

- Типи уроків з української мови: класифікація і характеристика.
- Уроки розвитку зв'язного мовлення: основні різновиди, структура.
- Методи та прийоми навчання української мови: класифікація та характеристика.
- Аудіювання та читання як рецептивні види мовленнєвої діяльності: загальна характеристика, класифікація, методика перевірки аудіативних умінь учнів.
- Говоріння та письмо як продуктивні види мовленнєвої діяльності: загальна характеристика, класифікація, методика перевірки мовленнєвих умінь учнів.
- Типологія мовних і мовленнєвих учнівських помилок.
- Позакласна робота з української мови: форми, загальна характеристика.

ІСТОРИЧНА ГРАМАТИКА

- Періодизація історії української мови. Джерела історичного вивчення української мови.
- Фонетико-фонологічна система староукраїнської (давньоукраїнської, старокиївської) мови кінця IX століття. Основні зміни звукової системи в X – першій половині XI століття.
- Занепад редукованих, його фонетичні і морфологічні наслідки.
- Розвиток словотвірної системи української мови.
- Історія українського вокалізму.
- Історія українського консонантизму.
- Історія іменникового відмінювання.
- Історія займенників.
- Історія прикметників.
- Формування числівників як частини мови.

- Класифікація дієслів. Історія видо-часової системи.
- Розвиток синтаксичного ладу.
- Діалектне членування мови періоду Київської Русі. Діалекти України. Утворення української, російської та білоруської мов.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЕПОХИ ВИСОКОГО (988 – 1240) ТА ПІЗНЬОГО (1240 – СЕРЕДИНА XV СТ.) СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Перекладна література Київської Русі. Перекладна література як процес обміну духовними цінностями. Біблія як пам'ятка світової літератури (Старий завіт: хронотоп; соціальне середовище формування; етапи формування канону; Новий завіт: питання авторства; проблема узгодження новозавітних творів). Переклади Біблії українською мовою. Вплив Біблії на літературу та мистецтво. Використання біблійних крилатих висловів. Апокрифи як різновид християнського епосу. Житійна література як зразок подвижництва. Світська література.

ОРИГІНАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА КИЇВСЬКОЇ РУСІ

Літопис як історична і літературна пам'ятка (Початковий літопис, Повість минулих літ, Київський літопис, Галицько-Волинський літопис). Ораторське письменство. Агіографічні твори про місцевих святих. Києво-Печерський патерик. Паломницька література. „Поученіє” Володимира Мономаха.

«СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ» – ПЕРШИЙ ХУДОЖНІЙ ТВІР ЕПОХИ КИЇВСЬКОЇ РУСІ

Історія відкриття і публікації твору. Дослідження пам'ятки. Проблема автентичності тексту. Проблема авторства. Датування, хронологічні рамки „Слова...”. Історична основа поеми. Жанр твору. „Слова...” як історичне джерело. Переклади і переспіви пам'ятки. Вплив „Слова...” на українську літературу.

ПОЕТИЧНА, ФІЛОСОФСЬКА ТА БАЙКАРСЬКА ТВОРЧІСТЬ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Біографія Г. Сковороди та історія її вивчення. Барокові та просвітительські тенденції у творах письменника. Збірка „Сад божественних пісень”: структура, характер взаємодії епіграфів і віршів, семантика назви. Філософська проза Г. Сковороди, її жанрова самотність. Збірка „Байки Харківські”: час і місце

появи, структура, джерела сюжетів творів. Тематичні групи творів, образне втілення в них головних засад філософії Г. Сковороди. Місце Г. Сковороди в розвитку української літератури.

КОЗАЦЬКІ ЛІТОПИСИ XVII – XVIII ст.

Поняття про козацькі літописи. Літопис Самовидця як зразок історико-мемуарної прози. Літературна версія історії України в літописі Григорія Граб'янки. Літопис Самійла Величка – наймонументальніший твір козацького літописання. Образ Б.Хмельницького в козацьких літописах.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПЕРШИХ 10–60-Х РОКІВ XIX СТОЛІТТЯ

І.Котляревський. Короткі біографічні відомості. Робота над "Енеїдою", особливості видання. Поетика жанру бурлескно-травестійного твору у зв'язку з жанровими характеристиками "Енеїди" як бурлескно-травестійної поеми. Народність, оптимізм твору, художні засоби. Природа сміху в "Енеїді". Ідея оновлення світу. Ідейно-художня система твору. Котляревський – зачинатель української драматургії I половини XIX століття. Класицизм і драматургія. Особистісне, національне, загальнолюдське у "Наталці Полтавці". "Наталка Полтавка" і "Москаль-чарівник" – малоросійські опери".

Життя Т.Шевченка. Ранній період творчості. Поява "Кобзаря" та "Гайдамаків" (1838-1842). Еволюція балади у творчому доробку Т.Шевченка. Становлення Т. Шевченка як поета. Українська романтична балада і балади Т. Шевченка. Життя і творчість Т. Шевченка періоду "трьох літ". Подорож на Україну (1843). Жанрово-стилістичне спрямування поеми "Сон". Знову в Петербурзі (1844-1845). Подорож Т. Шевченка на Україну" (1845-1847). Образ гуманіста в поемі "Єретик". Поема-містерія "Великий льох". Послання "І мертвим, і живим...". Візія майбутнього в поезії "Як умру, то поховайте...". Участь Т. Шевченка в Кирило-Мефодіївському товаристві. Життя і творчість Т. Шевченка періоду заслання. Цикл поезій "В казематі". Заслання (Орська фортеця – Аральська експедиція – Оренбург (1847-1850). У Новопетрівському укріпленні (1850-1857). Побутово-етологічна поема "Варнак". Азійський період життя Т. Шевченка. Кос-Аральська експедиція. "Жіноча" лірика Т. Шевченка. Нова варіація жіночих образів у поемі "Марія".

П. Куліш. Життя і творчість. Біографічні відомості. Рання творчість. Поетична творчість. Роман «Чорна рада»: специфіка жанру.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС 70-90-Х РОКІВ ХІХ СТОЛІТТЯ

Життєвий і творчий шлях Івана Нечуя-Левицького. Загальна характеристика життєвого і творчого шляху письменника. Проблематика творів. Своєрідність стильової манери. Змалювання села („Рибалка Панас Круть”, „Дві московки”, „Бурлачка”, „Микола Джеря”, „Кайдашева сім’я”). Виховний потенціал творів. Утвердження об’єктивно-епічної манери письма. Сатиричне зображення дійсності („Афонський пройдисвіт”, „Старосвітські батюшки та матушки”). Роман „Хмари”. Історичні романи („Гетьман Іван Виговський”, „Князь Єремія Вишневецький”).

Життєвий і творчий шлях Панаса Мирного (Рудченка). Біографічні відомості. Естетичні погляди. Ранні твори („Лихий попутав”, „П’яниця”). Аналіз романів („Хіба ревуть воли, як ясла повні?”, „Повія”), повістей („Лихо давнє й сьогочаснє”, „Голодна воля”, „Лихі люди”), новел („Лови”, „Серед степів”, „Пригоди з Кобзарем”, „Морозенко”). Засоби характеротворення образів. Панас Мирний і світова психологічна проза.

Драматургія 70-90-х рр. ХІХ ст. Історичні умови. Створення українського професійного театру на Східній Україні. Створення українського професійного театру на Західній Україні. «Театр корифеїв».

М. Старицький – драматург. Аналіз творів „Не судилось”, „У темряві”, „Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці”, „Талан”, „Маруся Богуславка”, „Оборона Буші”, „Богдан Хмельницький”. М. Старицький як поет і прозаїк, перекладач, культурний діяч. Театральна діяльність. Формування естетичних поглядів **Марка Кропивницького.** Аналіз основних драматичних творів: „Дай серцю волю, заведе в неволю”, „Доки сонце зійде, роса очі виїсть”, „Глитай, або ж Павук”, „Дві сім’ї”, „По ревізії”. Проблематика. Система образів. Характер конфлікту. Поетика. Театральна діяльність. Формування світогляду.

І. Карпенко-Карий – реформатор української драми. Аналіз основних творів: „Бурлака”, „Наймичка”, „Безталанна”, „Розумний і дурень”, „Мартин Боруля”, „Сто тисяч”, „Хазяїн”, „Суєта”, „Житєйське море”, „Сава Чалий”. Жанри. Проблематика. Образи і засоби їх характеротворення. Стиль. Сучасне прочитання творів. Театральна діяльність родини Тобілевичів – „женьшеньового куща України” (О. Гончар).

Життєвий і творчий шлях Івана Франка. Біографія. Естетичні та філософські погляди. Іван Франко – поет. Збірки поезій „З вершин і низин”, „Зів’яле листя”, „Мій Ізмарагд”, „Із днів журби” та ін. Основні мотиви лірики.

Поетика творів. І.Франко – прозаїк. Цикл „Бориславські оповідання”. Твори з життя села. Твори для дітей та про дітей. Сатиричні твори. Інтелігенція в прозі І.Франка. Драматургія І.Франка. Драми „Украдене щастя”, „Учитель”, „Будка ч. 27”.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ к. ХІХ – п. ХХ ст.

Характеристика розвитку суспільства і мистецтва рубежу віків (кінець ХІХ – початок ХХ століття). Загальні риси європейського модернізму та специфіка українського модернізму. Основні течії модернізму (європейський і український варіанти розвитку). **Неоромантичний характер лірики та драматургія Лесі Українки.** Національна тематика й патріотичні мотиви в ліриці Лесі Українки. Ідеї прометеїзму поетеси. Мариністичні мотиви поезії Лесі Українки. Контрасти як основний засіб поетики неоромантизму. Жанр фантастики у віршах поетеси. Біблійні мотиви в драмі Лесі Українки "Одержима", її неоромантичне спрямування. Фантастична драма "Осілля казка": поєднання політичного підтексту і куртуазного роману. Драма "В катакомбах" Лесі Українки, характер драматичного конфлікту, контрастність образів. Драма "Камінний господар", її проблематика. Місце драми серед інших творів світової літератури про Дон-Жуана. Характер конфлікту, образи, основні проблеми драми Лесі Українки "Оргія". **Життєвий і творчий шлях О. Кобилянської.** „Її шлях – література". Періодизація творчості О.Кобилянської. Повість „Людина", її психологізм, символіка назви твору. Феміністична спрямованість ранніх новел письменниці „Природа", „Битва", „Некультурна". Новели „Банк рустикальний" та „Мужик" - своєрідні предтечі до повісті „Земля". Символістські деталі в повісті О.Кобилянської „Земля". Повість „В неділю рано зілля копала" - блискучий вияв поетики неоромантизму. Творчість письменниці періоду війни і про війну. **В. Стефанік-експресіоніст.** Короткі біографічні дані. Два періоди творчості. Особливості експресіоністичного стилю В.Стефаніка. Перший період творчості. Збірки "Синя книжечка" (1899), "Камінний хрест" (1900), "Дорога" (1901). Другий період творчості. Збірка "Земля" (1926). Новели 1926-1933 р. **Життєвий і творчий шлях В. Винниченка.** Життєвий і творчий шлях письменника. Соціальна проблематика оповідань. Жанрово-стильова специфіка повісті «Талісман». Роман-утопія «Сонячна машина» (1924).

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ СТОЛІТТЯ

Життєвий і творчий шлях М. Хвильового. Трагічна доля письменника. Видавнича, організаторська діяльність. Участь у літературній дискусії 1925-28 років. Стильові пошуки письменника в новелах «Арабески», «Вступна новела», «Я (Романтика)», «Мати», «Кіт у чоботях», «Редактор Карк». Жанрово-стильові особливості повістей «Санаторійна зона», «Повість про Івана Івановича», роману «Вальдшнепи». **Життєвий і творчий шлях М. Куліша.** Біографія письменника. Становлення світогляду. Тематичне і жанрове розмаїття доробку письменника. Аналіз творів «97», «Отак загинув Гуска», «Народний Малахій», «Мина Мазайло», «Патетична соната», «Маклена Граса». Новаторство драматурга. **Життєвий і творчий шлях В. Підмогильного.** Життєва доля письменника. Формування світогляду. Основні риси і мотиви творчості. Проблематика, сюжет і композиція, образи роману «Місто». Психологічний реалізм, філософська осмисленість індивіда, стильова майстерність у повісті «Невеличка драма». **Життєвий і творчий шлях М. Зерова.** Життєва доля М.Зерова. Формування світогляду. Оригінальна творчість М.Зерова. Тематичні цикли збірки «Камена». Стильова специфіка. Сонети, сонетоїди, олександрійські вірші у творчому доробку поета. **Життєвий і творчий шлях Б.І. Антонича.** Життєва доля письменника. Формування світогляду. Експериментаторство раннього Б.-І. Антонича (збірки «Привітання життя», «Три перстені»). Таємниці поетичного мистецтва епічних творів («глав») та ліричних мініатюр («ліричних інтермецо») збірки «Три перстені». Поетика збірок «Книга Лева», «Зелена Євангелія». Надреалістичний натуралізм збірки «Ротації». **Життєвий і творчий шлях Остапа Вишні.** Життєвий шлях гумориста. Жанрова своєрідність творів. Періодизація творчості. Жанрове багатство творчості (усмішки, фейлетони, памфлет, оповідання, новела, трагедія, рецензія). Аналіз українознавчих, кримських, «Мисливських усмішок». Особливості творчої манери. **Життєвий і творчий шлях Є. Маланюка.** Біографічні відомості. Тематичні мотиви творчого доробку Є.Маланюка. Жанрова специфіка, проблематика творів, особливості поетики. **Життєвий і творчий шлях І. Багряного.** Життєва доля письменника. Романи І.Багряного про страхіття сталінщини. Аналіз романів „Тигролови”, „Сад Гетсиманський”. Композиція і сюжет. Проблематика: спільні та відмінні аспекти. Образи. Символи та алегорії творів. Ідейно-естетичне навантаження назв. **Ліна Костенко.** Життєвий і творчий шлях. Біографія поетеси. Духовне

сходження. Ранній період творчості (зб. „Проміння землі”, „Вітрила”, „Мандрівки серця”). Романи у віршах „Маруся Чурай”, „Берестечко”. Особливості композиції. Проблематика. Образи. Стиль. „Шухлядний” період творчості Ліни Костенко (зб. „Над берегами вічної ріки”, „Неповторність”). Багатство художніх засобів, яскравість і оригінальність стилю. Жанр поеми в доробку поетеси: „Скіфська одісея”, „Сніг у Флоренції”, „Дума про братів неазовських”. Особливості стилю.

Феномен шістдесятництва. Основні світоглядні ідеї шістдесятництва. „Часові” та „кількісні” рамки. Поглиблення філософських засад поезії. Прихід у літературу Д. Павличка, В. Симоненка, І. Драча, М. Вінграновського, Б. Олійника, В. Стуса. Основні мотиви творчості. Особливості поетики.

О. Довженко. Життя та творчість. Становлення митця. Риси особистості. Естетичні погляди. „Зачарована Десна”. Народність, гуманізм позицій. Своєрідність стилю. Відображення подій Великої Вітчизняної війни у кіноповістях „Україна в огні”, „Повість полум’яних літ” та „Щоденнику” О. Довженка.

Гр. Тютюнник. Життєвий і творчий шлях. Втілення вічних категорій духовності в новелах Гр. Тютюнника („Зав’язь”, „Дивак”, „Холодна м’ята”, „Три зозулі з поклоном” та ін). Роль і місце психологічної деталі у творах. Особливості стилю. Аналіз повістей „Облога”, „Климко”, „Вогник далеко в степу”. Проблематика. Особливості стильової манери. **П. Загребельний. Життя та творчість.** Біографічна довідка. Світоглядні позиції. Загальний огляд творчості. Історичні романи „Роксолана”, „Я – Богдан”. Детальний аналіз історико-психологічного роману „Роксолана”. Трилогія П. Загребельного про Київську Русь („Первоміст”, „Смерть у Києві”, „Диво”). Композиція творів. Проблематика. Характеристика образів. Особливості стильової манери. Аналіз роману „Тисячолітній Миколай”.

РОЗВИТОК ПРОЗИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Здобутки молодії прози останніх років – творчість Ю. Андруховича, Ю. Винничука, Є. Пашковського, О. Ульяненка та ін. Неоавангардизм у сучасній поезії та його зв’язок із силоміць обірваною традицією, що йде від 20-х років (творчість В. Неборака, Ю. Андруховича, О. Ірванця, та ін.). жанрово-стильові особливості.

РОЗВИТОК ПОЕЗІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.

Творчий доробок представників наймолодшого покоління: В. Герасим’юка, І. Римарука, І. Малковича, М. Брацило, О. Забужко, О. Пахльовської, П. Вольвача, С. Жадана та ін.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Авксентьєв, Л. Г. Сучасна українська мова: фразеологія [Текст]. Харків : Вища школа, 1983. 137 с.
2. Бабич, Н. Д. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 1990. 232 с.
3. Бабич, Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів : Світ, 2003.
4. Бевзенко, С. П. Українська діалектологія: Збірник вправ і завдань. Київ: Вища школа, 1980. 246 с.
5. Безпояско, О. К. Граматика української мови. Київ: Либідь, 1993. 336 с.
6. Беляєв О. М. Сучасний урок української мови. Київ: Радянська школа, 1981. 176 с.
7. Беляєв О.М. Методика вивчення української мови в школі [Текст]. Київ: Радянська школа, 1987. 246 с.
8. Булаховський Л.А. Деякі особливості українського консонантизму/ Вибрані праці в 5-ти томах. Т.2. Київ: Наукова думка, 1981. С. 262-271.
9. Винницький В.М. Наголос в сучасній українській мові [Текст]. Київ: Радянська шк., 1984. 160 с.
10. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. Київ: Либідь, 1993. 368 с.
11. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. Київ: Наук. думка, 1992. 224 с.
12. Вихованець, І. Р. Частини мови у семантико-граматичному аспекті. Київ: Наук. думка, 1988. 256 с.
13. Вихованець, І. Р. Теоретична морфологія української мови. К. : Пульсари, 2004. – 398 с.
14. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376с.
15. Гриценко А.П. Сучасна українська літературна мова [Текст] Київ: Вища школа, 1997. С.11-97, 98-253.
16. Дзензелівський, Й.О. Конспект лекцій з курсу української діалектології. Ужгород : Вид-во УДУ, 1966. 98 с.
17. Єрмоленко, С. Я. Нариси з української словесності: Стилістика та культура мови. Київ: Довіра, 1999, 432 с.
18. Жилко, Ф. Т. Нариси з діалектології української мови. Київ: Радянська школа, 1966. 307 с.
19. Жовтобрюх, М. А. Курс сучасної української літературної мови [Текст]. Київ: Вища школа, 1972.
20. Загнітко, А. П. Теоретична граматика української мови. Донецьк : ДонДУ, 1996. 437 с.
21. Загнітко, А. П. Теоретична граматика української мови: Синтаксис: Монографія А.П. Загнітко. Донецьк : ДонНУ, 2001. 662 с.
22. Залеський А.М. Вокалізм південно-західних говорів української мови. Київ: Наук. думка, 1973. 156 с.
23. Іваницька, Н. Л. Двоскладне речення в українській мові. Київ: Вища шк., 1986. 168 с.

24. Історія української мови: Морфологія. Київ: Наукова думка, 1978.
25. Історія української мови. Київ: Наукова думка, 1979.
26. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназії [Текст]. Київ: Ленвіт, 2000.
27. Каранська, М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ: Либідь. 1992. 312 с.
28. Клименко, Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови. Київ: ІЗМН, 1998. 182 с.
29. Кобилянський, Б. В. Діалект і літературна мова. Київ: Радянська школа, 1960. 402 с.
30. Коваль, А. П. Практична стилістика сучасної української мови. Київ: Вища школа, 1987. 352 с.
31. Коструба, П. П. Фонетика сучасної української літературної мови. Ч.1. Львів, 1963. 100 с.
32. Кочан, І. Українські лінгводидакти крізь призму часу: словник-довідник. Львів: ПАІС, 2009. 168 с.
33. Курс сучасної української літературної мови. Київ: Рад. шк., 1951. Т. 2: Синтаксис. 465 с.
34. Лисиченко, Л.А. Лексикологія сучасної української мови: Семантична структура слова. Харків : Вища школа, 1977. 114 с.
35. Лукач С. П. Бесіда на уроках мови. Київ: Радянська школа 1990. 112 с.
36. Мацько, Л.І. Стилiстика української. Київ: Вища школа, 2003.
37. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2000. 264 с.
38. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах. Київ: Ленвіт, 2004. 400с.
39. Наумчук, М. М. Словник-довідник основних термінів і понять з методики української мови. Тернопіль : Астон, 2008. 132 с.
40. Олійник І.С. Методика викладання української мови в середній школі. Київ: Вища школа, 1989. 308 с.
41. Остапенко Н.М. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2011 248 с.
42. Пентилюк М.І. Методика навчання української мови у таблицях і схемах. Київ: Ленвіт, 2006.
43. Пентилюк, М. І. Сучасний урок української мови. Харків : Основа, 2007. 176с.
44. Пентилюк, М. Ф. Культура мови і стилістика. Київ: Вежа, 1994. 240 с.
45. Півторак, Г. П. Формування і діалектна диференціація давньоруської мови. Київ: Наукова думка, 1988.
46. Плиско, К. М. Принципи, методи і форми навчання української мови. Харків: Основа, 1995. 240 с.
47. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх. Київ: Ленвіт, 2003, 302 с.

48. Самійленко С. П. Нариси з історичної морфології української мови [Текст]/ С.П. Самійленко. Ч. 1. Київ: Радянська школа, 1964; Ч. 2. Київ: Вища школа, 1970.
49. Скрипник, Л. Г. Фразеологія української мови [Текст] / Л.Г. Скрипник. – К. : Наук. думка, 1973. 248 с.
50. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: Навч. Посібник. Київ: Вища шк., 1994. 670 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антологія української поезії: В 6 т. Київ: Дніпро, 1984. 454 с.
2. Астаф'єв О. Лірика української еміграції: еволюція стильових систем. Київ: Смолоскип, 1998. 314 с.
3. Бабишкін О. Володимир Самійленко: Літературно-критичний нарис. Київ, 1963.
4. Бабишкін О. Драматургія Лесі Українки. Київ, 1964.
5. Бабишкін О. Ольга Кобилянська: Нарис життя і творчості. Львів, 1963.
6. Бій ішов святий і правий: Українська радянська література в роки Великої Вітчизняної війни. Київ, 1986.
7. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики: спроба літературно-наукової методології. Т.1. Прага, 1925.
8. Білецький О. Українська проза першої половини ХІХ ст. (Від видання Г.Квітки до прози "Основи") // Від давнини до сучасності: У 2-х т. Київ, 1960. Т.1.
9. Білецький О. Шляхи розвитку дожовтневого українського літературознавства // Зб. праць: У 5-ти т. Київ, 1966. Т.3.
10. Білецький О.І. До питання про періодизацію дожовтневої української літератури // Зб. праць: У 5-ти т. Київ, 1965. Т.2.
11. Білецький О.І. Українська література серед інших літератур світу // Зб. праць: У 5т. Київ, 1965. Т.2.
12. Білоус П. Зародження української літератури. Житомир, 2001. 95 с.
13. Возняк М.С. Історія української літератури: у двох книгах: Навч. вид. – Львів: Світ, 1994. Кн. 1-2.
14. Волинський П.К. Український романтизм у зв'язку з розвитком романтизму в слов'янських літературах. З творчого доробку. Київ, 1973.
15. Галич О.А., Назарець В.М., Васильєв Є.М. Загальне літературознавство: Навчальний посібник для вузів. Рівне, 1997.
16. Гнатюк М. Іван Франко в літературно-естетичних концепціях його часу. Львів: Каменяр, 1999. 180 с.
17. Гнатюк М. Літературознавчі концепції в Україні другої половини ХІХ – поч. ХХ ст. Львів, 2000. 207 с.
18. Гнатюк М.П. Українська поема першої половини ХІХ століття: Проблема розвитку жанру. Київ, 1975.
19. Голубєва З. Микола Бажан. К.. 1984.

20. Гончар О.І. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри та стилі. Київ, 1989.
21. Грабочич Г. У пошуках великої літератури. Київ, 1993.
22. Гречанюк С. До слова чесного, живого. Київ, 1986.
23. Гречанюк С. На тлі ХХ століття. Київ, 1990.
24. Грицай М. Українська драматургія ХУІІ – ХУІІІ ст. Київ, 1974. с. 157 – 187.
25. Грицай М., Бойко В., Дунаєвська Л. Українська народнопоетична творчість. Київ, 1983. С. 6 – 16.
26. Грицай М.С., Микитась К.Л., Шолом Ф.Я. Давня українська література. Київ: Рад. шк., 1978. 415 с.
27. Гроно нездоланих співців: Літературні портрети українських письменників ХХ століття, твори яких увійшли до оновлених шкільних програм. Київ: Рад. письменник, 1997. С. 34-50.
28. Грушевський М. Історія української літератури. Київ, 1993. Т.1. С. 53 – 59.
29. Гузар З. Вивчення творчості О.Кобилянської. Київ, 1978.
30. Давидюк В.Ф. Первісна міфологія українського фольклору. Луцьк, 1997. С. 27 – 111.
31. Давня українська література: Хрестоматія /Упоряд. М.М.Сулима. Київ: Рад. шк., 1991. 576 с.
32. Дей О.І. Поетика української народної пісні. Київ: Наук. думка, 1978. 250 с.
33. Денисюк І.О. Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. Київ, 1981.
34. Дзевєрін О. Про В.Винниченка та його ранню прозу //Винниченко В. Краса і сила. Київ, 1989. С.3-20.
35. Історія української літератури Х – ХVІІІ ст. Методичні матеріали. Харків, 1989.
36. Історія української літератури ХІХ століття: У 3-х кн. / За ред. М.Яценка. К., 1995- 1997.
37. Історія української літератури ХІХ ст.: У 3-х кн. Київ, 1996. Кн.2; 1997. Кн. 3.
38. Історія української літератури ХХ ст. Книга друга. Частина друга (1960 – 1990-ті роки). – К., 1995.
39. Історія української літератури ХХ ст. Книга друга. Частина перша (1940-ві – 1950-ті роки). За редакцією чл.-кор. НАН України В.Г.Дончика. Київ, 1994.
40. Історія української літератури: перші десятиріччя ХІХ століття /За ред. П.П.Хропка. Київ, 1992.

ЗРАЗОК ТЕСТІВ ІЗ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Правильно написано всі слова рядка:

- А) виїзний, форпостний, студенський
- Б) тижневий, ненависний, хворостняк
- В) вісник, перехрестний, компостний
- Г) проїздний, агентство, пестливий.

2. Немає орфографічних помилок у варіанті:

- А) Единбургський фестиваль, паризькі музеї
- Б) Магдебурзьке право, французські парфуми
- В) волоський горіх, Гринвіцький меридіан
- Г) язичницькі вірування, Запорожська Січ.

3. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка:

- А) без..апеляційний, пів..юрти, м..язи
- Б) напів..автомат, з..єднання, матір..ю
- В) р..юкзак, роз..ятрений, підв..язати
- Г) довір..я, кав..ярня, перед..ювілейний.

4. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка:

- А) ві(д/дд)звеніти, щоде(н/нн)ик, завда(н/нн)ь
- Б) числе(н/нн)ий, шале(н/нн)ий, незмі(н/нн)ий
- В) попідти(н/нн)ю, скля(н/нн)ий, о(б/бб)ризкати
- Г) гости(н/нн)ість, бо(в/вв)аніти, (л/лл)яний.

5. Разом треба писати кожне складне слово рядка:

- А) військово/спортивний, військово/полонений, міні/маркет
- Б) сільсько/господарський, теле/апаратура, радіо/передача
- В) садово/городній, івано/франківець, високо/ефективний
- Г) кисло/молочний, правдо/подібний, контр/адмірал

6. Односкладним узагальнено-особовим є речення:

- А) Весна, і смерть, і світле воскресіння.
- Б) По радіо повідомляють про нельотну погоду.
- В) Семеро одного не ждуть.
- Г) Дарованому коневі в зуби не дивляться.
- Д) Незабаром має світати.

7. Одиничний дісприслівник НЕ ТРЕБА відокремлювати комами в реченні (розділові знаки пропущено):

- А) Усміхнувшись сонце вмить висушило росу.
- Б) Не оравши й не сіявши не будеш хліба їсти.
- В) Ворог під Калинівкою тікав не оглядаючись.
- Г) Обганяючи Задорожний наддає швидкості.

8. Уточнювальним членом ускладнено речення:

- А) У спеку на ялтинських пляжах тьма-тьмуца людей.
- Б) Увечері за ставком як солодко співає соловейко!
- В) Односельці вирішили зібратися вранці біля млина.

Г) У травні на Хрещатику каштани білим цвітом пишаються.

9. Пунктуаційну помилку допущено в реченні:

А) Прокидається наповнений зеленими пахощами степ.

Б) Олеся йде сама дорогою — легка, витончена, пружка.

В) Заходив тихий вечір, незмінно вогкий, кудлатий від хмар.

Г) Засмагли й оздоровлені покидали ми лазурове узбережжя.

10. Коми НЕ ТРЕБА ставити між частинами складносурядного речення (розділові знаки пропущено):

А) Козацький вітер вишмагає душу і я у ніжність ледве добреду.

Б) Лиш гул од копит степом котився та хліба шелестіли.

В) А вже весна і знову серця щем і знов надія мертва оживає.

Г) А літо йде полями і гаями і вітер віє і цвіте блакить.

11. Григорій Сковорода називає «силою»:

А) свої афоризми

Б) епіграфи до творів

В) оповідну частину байки

Г) мораль байки.

12. «Енеїду» І. Котляревського вважають:

А) найпізнішим твором давньої української літератури

Б) першим драматичний твором нової української літератури

В) першим твором нової української літератури

Г) українською копією однойменного твору Вергілія.

13. У п'єсі «Наталка Полтавка» І. Котляревського характеристиками «хитрий, як лисиця», «де не посій, там і вродиться» наділений:

А) Микола

Б) Петро

В) возний

Г) виборний.

14. Яскравою ознакою сентименталізму як ідейно-художнього напрямку є зображення:

А) типового героя в типових обставинах

Б) незвичайного героя в незвичайних обставинах

В) мінливості відчуттів і вражень героя через слухові й зорові образи

Г) переживань і почуттів простих людей, їхнього внутрішнього світу.

15. Критика української еліти, яка зневажає український народ, і заклик до соціального примирення заради відродження нації звучать у творі Т.Г. Шевченка:

А) «До Основ'яненка»

Б) «Сон (У всякого своя доля...)»

В) «Гайдамаки»

Г) «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»

16. Темою комедії «Мина Мазайло» М. Куліша є:

- А) засудження міщанства й українізації
- Б) змалювання життя української інтелігентної родини
- В) панорама життя харківської молоді на початку ХХ ст.
- Г) зображення українізації й міщанства.

17. Для друку й постановки Сталін заборонив твір О. Довженка:

- А) «Поєма про море»
- Б) «Зачарована Десна»
- В) «Воля до життя»
- Г) «Україна в огні».

18. Хто з сім'ї Довженків найбільше любив «саджати що-небудь у землю, щоб проізошло» (за кіноповістю «Зачарована Десна»)?

- А) баба Марусина
- Б) мама
- В) сестра
- Г) прабаба.

19. Уміння бачити красу в повсякденні, процес творчості й суть мистецтва – мотиви твору:

- А) «Пісня про рушник» Андрія Малишка
- Б) «Лебеді материнства» Василя Симоненка
- В) «Два кольори» Дмитра Павличка
- Г) «Ти знаєш, що ти – людина?» Василя Симоненка.

20. До проблем роману Ліни Костенко «Маруся Чурай» НЕ НАЛЕЖИТЬ:

- А) патріотизм
- Б) любов і зрада
- В) митець і суспільство
- Г) індивідуальна свобода людини.